

Studieplan för forskarutbildning i filosofi

inom institutionen för infrastruktur och samhällsplanering,
utbildningsområdet ILV, KTH

Gemensamma föreskrifter och riktlinjer för forskarstudier vid KTH finns i högskolans övergripande studiehandbok för forskarutbildning. Denna studieplan kompletterar gemensamma föreskrifter och riktlinjer med ämnesspecifika anvisningar.

1. ÄMNESBESKRIVNING

Den filosofiska forskning och forskarutbildning som bedrivs vid KTH har teknikvetenskaplig inriktning. Med detta avses att verksamheten syftar till att vinna nya filosofiska insikter inom områden och frågeställningar av särskild betydelse för teknik och teknikvetenskap. Här innefattas bl a kunskapsteoretiska, logiska och vetenskapsfilosofiska problem inom teknikvetenskapen och dess grundvetenskaper. Vidare innefattas beslutsteori samt moral- och samhällsfilosofiska aspekter på teknikanvändning, bl a frågor om risk och säkerhet. Särskild vikt fästes vid interdisciplinärt samarbete med andra vid KTH representerade ämnesområden.

2. UTBILDNINGENS MÅL

Forskarutbildningen ska ge den studerande en god överblick över området samt en god teoretisk och metodologisk skolning. Utbildningens huvudsyfte är att ge en grund för fortsatt självständig verksamhet som forskare, utredare eller lärare. Den syftar också till att ge förmåga till interdisciplinärt samarbete.

3. UTBILDNINGENS ALLMÄNNA UPPLÄGGNING

Forskarutbildningen består av en kursdel och en avhandlingsdel. Kursmoment kan bestå av föreläsningar, litteraturstudier och problemlösning samt aktivt deltagande i seminarier och konferenser. Kurser kan studeras inom institutionen eller i samverkan med andra svenska eller utländska forskningsinstitutioner.

Forskarutbildningen bedrivs under ledning av en huvudhandledare, eventuellt tillsammans med en eller flera biträdande handledare, i enlighet med en individuell studieplan som godkänts av institutionsstyrelsen. Den studerandes individuella studieplan ska anpassas till den studerandes förkunskaper samt till avhandlingsarbetets inriktning. Den forskarstuderandes framsteg ska bedömas minst en gång per år i samband med revision av den individuella studieplanen som ska göras av studerande och huvudhandledare.

Licentiatexamen får avläggas som en del av doktorsexamen. Kurser och avhandlingsarbete som ingår i licentiatexamen får också tillgodoräknas i en doktorsexamen.

Licentiatexamen består av en kursdel omfattande mellan 30 och 40 poäng och en avhandlingsdel omfattande mellan 40 och 50 poäng så att summan uppgår till 80 poäng. Doktorsexamen består av en kursdel omfattande 60 poäng och en avhandlingsdel omfattande 100 poäng vilket sammanlagt ger 160 poäng.

4. KURSER

Kurserna ska studeras i enlighet med den överenskommelse mellan studerande och huvudhandledare som gjorts i individuell studieplan.

4.1 Obligatoriska kurser (20 poäng)

Det krävs för licentiat- och doktorsexamen att obligatoriska kurser genomförs motsvarande 10 poäng för licentiatexamen och 20 poäng för doktorsexamen. De obligatoriska kurserna och deras kurspoäng är följande:

Teknikvetenskapernas filosofi	5
Teknik och etik	5
Filosofiska originaltexter	8
Populärvetenskaplig framställning	2

4.2 Övriga allmänna filosofikurser (20 poäng)

Kurserna ska i huvudsak väljas bland de följande

Kunskapsteori	5
Fördjupningskurs i vetenskapsfilosofi	5
Fördjupningskurs i logik	5
Fördjupningskurs i formella metoder	5
Fördjupningskurs i moralfilosofi	5

Matematikens filosofi	5
Statistikens filosofi	5
Data- och informationsvetenskapens filosofi	5
Beslutsteori	5
Värdeteori	5
Språkfilosofi	5
Filosofisk estetik	5
Politisk filosofi	5
Tillämpad etik	5

Efter överenskommelse med huvudhandledare kan högst 10 poäng av de allmänna filosofikurserna väljas bland andra kurser än de ovannämnda. Sådana kurser ska bidra till den studerandes allmänorientering i ämnet.

4.3 Litteratur inom avhandlingsområdet (20 poäng)

Litteraturen fastställs av huvudhandledaren i samråd med den studerande. För studerande som antagits enligt behörighetsregel c)* kan här ingå kurser från andra vetenskapliga ämnen, vilka bidrar till den studerandes orientering i för avhandlingsarbetet relevant teknik och naturvetenskap/matematik. För studerande som antagits enligt behörighetsregel a) eller b) kan litteratur inom avhandlingsområdet helt eller delvis ersättas av filosofisk litteratur som bidrar till den studerandes filosofiska allmänorientering och metodologiska kompetens.

4.4 Allmänt om kurser

Kurser på grundutbildningsnivå kan tillgodoräknas motsvarande högst 10 poäng i licentiatexamen och högst 15 poäng i doktorsexamen. Kurser från grundutbildningsnivå får bara medräknas om de behandlar för ämnet relevanta kunskapsområden samtidigt som de inte utgör förkunskapskrav.

Den som fullgjort doktorsexamen bör, antingen genom kurser i forskarutbildningen eller på annat sätt, ha förvärvat goda kunskaper inom områdena vetenskapsfilosofi, logik och/eller andra formella metoder, samt moralfilosofi.

Ytterligare kursmoment som ämnesföreträdare och studerande gemensamt bedömer viktiga för avhandlingsarbetet får också medräknas i kursdelen av licentiat- respektive doktorsexamen (och då ersätta antingen en övrig allmän filosofikurs eller litteratur inom avhandlingsområdet). Sådant poänggivande verksamhet kan vara enskilda litteraturkurser, kvalificerade

* Se avsnitt 7 nedan.

insatser i institutionens forskningsverksamhet eller annan kvalificerad vetenskapligt anknuten verksamhet. För att sådan verksamhet ska få tillgodoräknas fordras överenskommelse i förväg mellan ämnesföreträdare och studerande. Det poängtal som ska tillgodoräknas ska fastställas i individuell studieplan. Övrig poänggivande verksamhet får ingå med maximalt 5 poäng för licentiatexamen och 10 poäng för doktorsexamen.

5. SEMINARIER OCH KONFERENSER

I utbildningen ingår aktivt deltagande i forskningsseminarier vid institutionen. Den forskarstuderande ska själv presentera sina resultat vid minst två särskilda doktorandseminarier för licentiatexamen och minst tre för doktorsexamen samt vara opponent vid minst ett sådant doktorandseminarium för vardera examen. Det första seminariet ska äga rum i ett tidigt skede av forskarutbildningen. Inför färdigställande av licentiat- respektive doktorsavhandling ska ett slutseminarium äga rum med särskilt utsedd opponent. Den forskarstuderande ska också delta i nationella och internationella konferenser samt forskarnätverk inom kunskapsområdet.

6. AVHANDLINGEN

Avhandlingsarbetet är en obligatorisk del av forskarutbildningen. Utbildningen syftar i denna del till att den studerande ska utveckla en förmåga att ge självständiga bidrag till forskningen samt också en förmåga till vetenskapligt samarbete, inom och utom det egna ämnet. Avhandlingen ska innehålla nya forskningsresultat som den studerande har utvecklat, själv eller i samarbete med andra. De vetenskapliga huvudresultaten ska uppfylla kvalitetskraven för publicering i internationellt erkända tidskrifter med refereesystem. Doktorandens bidrag till i avhandlingen ingående texter som har flera författare ska kunna särskiljas.

Avhandlingen ska normalt skrivas på engelska. Den kan antingen utformas som en sammanläggning av vetenskapliga artiklar eller som en monografiavhandling. I det förra fallet ska finnas en särskilt författad sammanfattning. Oavsett om avhandlingen avses bli monografi eller sammanläggningsavhandling ska internationell publicering av uppnådda resultat eftersträvas under doktorandperioden.

Doktorsavhandlingen bygger normalt på licentiatavhandlingen.

7. BEHÖRIGHETSVILLKOR OCH REKOMMENDERADE FÖRKUNSKAPER

Behörig att antas till forskarutbildningen är den som antingen

a) avlagt svensk civilingenjörsk- eller arkitektexamen eller som i annan ordning, inom eller utom landet, förvärvat kunskaper av i huvudsak samma omfattning,

b) avlagt svensk filosofie magister- eller kandidatexamen i för teknikvetenskaperna relevant ämne, såsom naturvetenskap eller matematik, eller som i annan ordning, inom eller utom landet, förvärvat kunskaper av i huvudsak samma omfattning, eller

c) avlagt svensk filosofie magister- eller kandidatexamen med minst 60 poäng i ett filosofiskt ämne eller som i annan ordning, inom eller utom landet, förvärvat kunskaper av i huvudsak samma omfattning,

Studierande med behörighet enligt b) eller c) som genomgått forskarutbildning i filosofi vid KTH erhåller examensbeteckningen filosofie doktor.

Forskarstuderande förväntas kunna läsa och skriva vetenskaplig engelska samt kunna tala engelska obehindrat. För studerande som antas enligt regel a) eller b) rekommenderas starkt som förkunskaper minst 40 poäng i (praktisk eller teoretisk) filosofi, eller motsvarande kunskaper. Sådana forskarstuderande förutsätts välja avhandlingsämne för vilket deras teknikvetenskapliga respektive naturvetenskapligt-matematiska förkunskaper kommer till nytta.

8. REGLER FÖR URVAL BLAND SÖKANDE

Antagning till forskarstudier beslutas av styrelsen för institutionen för infrastruktur och samhällsplanering efter beredning av ämnesföreträdaren och tilltänkt huvudhandledare.

Förutom att den sökande prövats vara behörig är det graden av mogenhet och förmåga till självständigt omdöme, kritisk analys och skriftlig vetenskaplig framställning som läggs till grund för antagningsbeslut och för urval bland sökande. Av stort intresse vid denna bedömning är tidigare studieresultat i kurser av fördjupningskaraktär i akademisk grundutbildning samt självständigt utförda vetenskapliga arbeten. För att få ett allsidigt beslutsunderlag intervjuas sökande av ämnesföreträdaren, i förekommande fall tillsammans med tilltänkt handledare. Kontakt tas normalt med lärare vid den utbildning sökande tidigare genomgått. Urval bland sökande till forskarutbildning görs av institutionen i samband med antagningen.

9. EXAMINATION

I forskarutbildningskurser ska ingå kunskapsprov, som kan vara skriftliga eller muntliga. Examinationen ska utformas så att examinator kan övertyga sig om att den studerande inhämtat hela kursinnehållet.
